

KULTURNI CENTAR BEOGRADA
ČETVRTI FESTIVAL 1 PISCA
KRLEŽA: SAN O DRUGOJ OBALI
10. 5 – 10. 6. 2012.

izložbe / performansi / debate / razgovori / strip / pozorište / radio-drame / film / radionice

Provokativan...kontroverzan...multitalentovan...eruditivan...angažovan...levoorijentisan... duhovit...
antidogmatičan...mračan... polemičan...težak...zabavan...inspirativan...koristan... prisutan... Miroslav Krleža!
Na *Festivalu 1 pisca* Krleža pokazuje svoja i naša lica i naličja!
Tačno na stogodišnjicu prvog dolaska ovog Zagrepčanina u Beograd, na jednu od svojih brojnih *drugih obala*.

Baveći se piscima važnim za istoriju, ali i savremeni identitet Beograda, Kulturni centar Beograda pokušava da u fokus javnosti stavi/vrati teme koje omogućavaju da bolje razumemo sebe i zajednicu čiji smo deo. Delo Miroslava Krleže (1893–1981), povremenog Beograđanina, neodvojivi je deo jugoslovenske kulture. Njegov opus je građa za produkciju novih pozorišnih i vizuelno-zvučnih umetničkih radova i projekata na Festivalu. Širina i polemičnost njegovih tekstova polazište su za diskusione festivalske programe.

Iako (pre)ozbiljan, jer kao da nema teme važne za čitav 20. vek kojom se nije bavio, i (pre)obiman, s obzirom na to da je iza sebe ostavio 50-ak povećih knjiga, Krleža se na Festivalu čita na različite načine, između ostalog i kroz prizmu strip-tehnike i poetike. Eksperimentišući i „igrajući“ se na ovaj način sa klasicima, Festival zapravo upućuje poziv javnosti na zajedničko čitanje, ukazujući na svežinu i vitalnost ovih tekstova. A ako se igrate sa Krležom, onda se igrate sa vatrom! U svakom slučaju, dobijate izazovno, autentično, možda i bolno iskustvo! Dakle, ne slavimo Krležu! Radije se pitamo da li je i koliko bio u pravu: u tekstovima i društvenom angažmanu, danas toliko nepohodnom!

Festival 1 pisca realizovan je u koprodukciji sa Leksikografskim zavodom „Miroslav Krleža“ iz Zagreba.

ŠTA VAS NA FESTIVALU OČEKUJE?

U čemu možete (inter)aktivno učestvovati?

Za one koji (naj)manje poznaju (ili su zaboravili) važna mesta i beogradske pravce kretanja i delovanja Miroslava Krleže i njegovih beogradskih prijatelja i saradnika **Bacači Sjenki iz Zagreba** i **mladi beogradski dramski umetnici realizuju interaktivni performans *Izveštaji sa druge obale***. Ova ulična procesija je zapravo „označavanje (Beo)grada“ Miroslava Krleže, koja, kao hipertekstualno urbano putovanje, vodi u nekoliko pravaca istovremeno, od kojih svaki prati određenu intimno-javnu liniju Krležinog života i dela. Kako se pravci u pojedinim tačkama grada presecaju i šetnje susreću jedna drugu, svaki učesnik/učesnica dobija priliku da prelazi iz jednog putovanja u drugo, a time i mogućnost da kreira sopstvenu predstavu, ili svog, ličnog, (beo)gradskog Krležu. Ovi *Izveštaji* se ponavljaju nekoliko puta u toku Festivala.

Šta možete videti?

Drugu tekstualno-vizuelno-zvučnu i dokumentarnu „šetnju kroz delo“ Miroslava Krleže, nudi **multimedijalna izložba *San o drugoj obali*** u Likovnoj galeriji Kulturnog centra Beograda. Ona ističe bitne tačke njegovog odnosa sa Beogradom i beogradskim i srpskim piscima i umetnicima, kao i mnoga neuralgična mesta jugoslovenske i srpsko-hrvatske istorije i kulture. Izložbu je vizuelno realizovao studio **Metaklinika**, koji potpisuje i celokupan vizuelni identitet festivala, a Marjan Čakarević je odabrao citate iz Krležinog dela i napisao komentare.

Na izložbi će ekskluzivno biti izložen i original Krležinog *Divotvelepisma* upućenog Marku Ristiću 1936. Ova „nadrealistička“ kolaž-epistola čije su dimenzije čak 118 x 34 cm prvi put se izlaže u javnosti, a ujedno je i raritet u Krležinom opusu (deo je Istorijske zbirke Arhiva SANU).

Pored toga, posetioci će moći da vide i film o **Petru Dobroviću** *Put u raj* (1957), koji je po Krležinom scenariju režirao Aleksandar Petrović, kao i video-rad **Lazara Bodrože** nastao prema TV-zapisima i Krležinim fotografijama, kao i piščevim rukopisima. Izložbu je ozvučila kompozitorica **Ivana Stefanović**.

U Galeriji *Artget* očekuje vas pak „fantazmagorična strip-šetnja“, ili „let“ kroz Krležin književni opus i biografiju srpskih i hrvatskih strip-crtača **Wostoka (Danila Miloševa)**, **Borisa Stanića**, **Igora Hofbauera** i **Damira Štajnfla**, prema scenariju književnika **Bore Ćosića**.

Šta možete čuti, saznati, potvrditi ili osporiti?

Krležin „povratak na drugu obalu“ uključuje i niz **razgovora i debata** na kojima će se analizirati njegovo delo, kao i kulturni i politički uticaj ostvaren na jugoslovenskim prostorima. U ovim programima Festivala učestvuju **istaknuti pisci i intelektualci regiona svih generacija**, od **Bore Ćosića**, **Igora Mandića** i **Predraga Matvejevića**, preko **Velimira Viskovića**, **Svetislava Basare** i **Novice Milića**, do **Mirka Demića**, **Borisa Bakala**, **Tomislava Brleka** i **Saše Ilića**.

Šta je (originalno) proizvedeno i šta će posle Festivala ostati?

Festival jednog pisca je producirao i originalnu **grafičku novelu *Miroslavljevo jevanđelje: apokrifna verzija***, koju je, **po scenariju Bore Ćosića**, realizovao srpsko-hrvatski tim strip-crtača: **Wostok (Danilo Milošev)**, **Igor Hofbauer**, **Damir Štajnfl** i **Boris Stanić**.

Tu je i pomenuto originalno radiofonsko delo **Ivane Stefanović *Istina, nije, istina..Krležini snovi***, koje je po motivima iz Krležinih *Dnevnika* rađeno u koprodukciji sa Radio Beogradom, kao i video-rad **Lazara Bodrože** koji nosi naziv „Poznavanje prirode i društva“, što je aluzija na činjenicu da je za mladu generaciju, kojoj pripada i Bodroža, Krleža potpuno nepoznat. Susret sa njegovim tekstovima, tokom pripreme Festivala, mladi umetnici doživeli su kao kompenzaciju za uskraćeno znanje tokom školovanja.

Koga posebno na Festivalu želimo da vidimo?

Festival jednog pisca kao jednu od svojih najvažnijih programskih linija ističe približavanje velikih pisaca mladim ljudima. Ovoga puta, u saradnji sa **Grupom 484**, organizuje radionice čitanja dela Miroslava Krleže sa srednjoškolicima, kao i radionice stripa koje vode vodeći srpski autori **Wostok (Danilo Milošev)** i **Aleksandar Zograf (Saša Rakezić)**.

Istovremeno KCB omogućava đacima i školama da svoje časove i druženja realizuju u ambijentu izložbi Festivala, kao i u okviru posebno za njih kreiranih programa.

Šta se u Beogradu, povodom Krleže, dešava paralelno sa našim Festivalom?

Centar za kulturnu dekontaminaciju, u okviru svojih projekata „Nove politike solidarnosti“ i RIZIK, producira predstavu *Izlet u Rusiju* prema dramatisaciji Miroslava Belovića, a u režiji Jovana Ćirilova.

Radio Beograd emituje radio-drame nastale proteklih decenija prema Krležinim tekstovima. Drame će biti emitovane tokom celog Festivala na sva tri programa Radio Beograda.

Festival jednog pisca *Krleža: San o drugoj obali* realizovali su:

Produkcija, organizacija i tehnička realizacija: **Kulturni centar Beograda i Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, Zagreb**

Koncept i koordinacija: **Olivera Stošić Rakić**

Postavka izložbi i vizuelni identitet Festivala: **Metaklinika**

Autorka zvučne instalacije: **Ivana Stefanović**

Autor video-rada: **Lazar Bodroža**

Izbor citata i komentari: **Marjan Čakarević**

Koncept i režija performansa: **Boris Bakal – Bacači Sjenki**

Autori strip-izložbe: **Bora Ćosić** (tekst), **Wostok i Sanja S, Igor Hofbauer, Damir Steinfel i Boris Stanić** (crtež)

Pokrovitelji: Grad Beograd – Sekretarijat za kulturu i Ministarstvo kulture informisanja i informacionog društva Republike Srbije

Saradnici: Grupa 484, Centar za kulturnu dekontaminaciju, Radio Beograd i Biblioteka grada Beograda

Materijale i dokumenta ustupili: Srpska akademija nauka i umetnosti, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, Zagreb, Muzej pozorišne umetnosti Srbije, Muzej savremene umetnosti, Beograd, Muzej istorije Jugoslavije, Arhiv Jugoslavije, Narodna biblioteka Srbije, Biblioteka grada Beograda, izdavačka kuća VBZ, Zagreb i Predrag Matvejević, Radio-televizija Srbije, Hrvatska radiotelevizija, Zagreb film i Jadran film

Tehnički sponzor: Zvezda Helios

Medijski sponzori: Masele i E-novine